

❖ VRIJDAG IN DE DERDE WEEK ❖

METTEN

PSALM-LEZINGEN

*Na de eerste psalm-lezing zingen we de **kathisma-zangen** volgens de toon van de week (zie appendix).*

*Na de tweede psalm-lezing zingen we de **kathisma-zang**:*

t.5 – Door de vrúcht vān het hōut * zĳn wij eens tot ster-veling ge-maākt; * maar door Uw Kruishout, Me-dē-lij-dēn-dē, * zĳn wij weer tot het lé-vēn ge-brācht. * Stērk ons, Goede, dōor diē krācht * om de tijd der onthouding rouwmoedig te dōor-lo-` pēn, * dōor in alles Uw wĳl tē dōen, * om de Dag te mogen aan-schouwen van Uw strā-lēn-de `Op-stān`-dĳng. ̄

kruistheotokion

t.5 – Toen Uw Moeder U vrijwillig aan het Kruis ge-hān-gēn zāg, * tūs-sen de twee rō-vērs, * werd haar moeder-lijk hārt dōor-boōrd; * ēn zij riep onder trā-nēn: * mĳn zōn-deloze Zoōn, * hoe zijt Gij zo onrechtvaardig als een misdadiger aan ēen krūis gē-hēcht? * Diē immers, als de Barm-hār-tĳ-gē * hēt geslacht der mensen het ware Lē-vēn wilt schēn-` kēn? ̄

Na de derde psalmlezing zingen we:

t.1 – Nu wij ons vlees door onthouding hebben gē-rēi-nĳgd * en onze ziel door de ge-bē-den is ver-licht, * maāk ons waār-dig, Heēr, * Ūw kostbaar en eerbiedwaardig Krūis te aān-schōu-` wēn, * hēt vol ontzag te vēr-é-rēn, * en met hymnen te rōe-` pēn: * é-re zij Uw leven-schēn-kend Krūis, * é-re zij Ūw heĳ-lĳ-ge Lāns, * diē ons weer tot leven hebben gebracht, Mens-liē-vēn-dē. ̄

kruisheotokion

t.1 – Toen het Moederlam U, haar Lam, moest aān-schou-wēn, * gekruisigd tussen twee rō- v̄ers, * tē-wijl Uw zijde met een lāns werd door-boōrd, * riēp zij als Moē-der ēen jā-mèr-klācht: * wāt is dit, mijn Jē-sūs, * voor een vreemd en huiveringwekkend mys-te- r̄ie? * Gii, God, Die zonder grēn-zen z̄ijt, * wōrdt in een grāf-spelonk vēr-bōr- gēn. * Niēt onder woorden is te brengen wat hier gē-bēur-dē: * laat mij die U baarde niet alleen āch- tē, * mijn innig ge-liēf-dē Zoōn. =

DE CANONS *we lezen eerst de canon uit het mineon, met, op hun beurt, van het triodion:*

DE VIJFDE CANTIEK (*Gebed van Jesaja - Uit de nacht ontwaakt... Jes. 26, 9-21*)
(*canon uit het mineon en dan:*)

VIJFDE ODE - HET TRIODION - TOON 4

irmos t.5 Als met een gewaad ...

Door Uw striemen, Heer, word ik genezen: want het Lijden dat Gij, Christus, in Uw vlees hebt aanvaard, heeft de kwetsuren van mijn ziel gereinigd.

Toen de zon U in het vlees op het Hout zag hangen, Christus, veranderde die zijn licht in duisternis, terwijl de aarde op haar grondvesten wankelde, zodat de rotsen scheurden.

Reinig het land van mijn ziel, dat slechts doornen draagt, omdat het door hartstochten onvruchtbaar geworden is. Want daarom zijt Gij met doornen gekroond, in Uw uiterste goedheid.

Theotokion Mijn Schepper hebt gij, Alreine, als een klein Kind ter wereld gebracht: smeeke tot Hem om mij, die afgeleefd ben door mijn slechtheid, weer te herscheppen, zo bid ik u.

ANDER TRIODION

irmos t.1 Wij ontwaken in de nacht ...

Toen de Joden U kruisigden op de Schedelplaats, Christus, schudden zij spottend en honend het hoofd. Maar Gij hebt het verdragen, om ons te redden.

Door het drievoudige opschrift van Uw Kruis, dat Pilatus geschreven had, duidde hij U aan als de Ene uit de Drieheid, Die vrijwillig geleden hebt voor de verlossing van allen.

Eer . . . Gelovigen, laat ons de drievoudige Zon van de heerlijk stralende Godheid met hymnen bezingen, want als Licht eren wij de Vader, als Licht verheerlijken wij de Zoon, en als Licht verkondigen wij de Heilige Geest.

Nu en altijd . . . Hij Die uit u geboren is, heeft u doen zien als boven de Engelen geplaatst, Eerbiedwaardige. Want Hem, Die zij zelfs niet sidderend durven aanschouwen in Zijn Godheid, hebt gij omhelsd als uw Zoon, Alreine.

Eer aan U, onze God, eer aan U.

Alheilig Kruis, verlossingbrengende bescherming van de wereld, waak over mij nu ik vast, en maak mij waardig om u in reinheid te vereren.

irmos t. 1 . Wij ontwaken in de nacht * om U, Christus God, te bezingen, * Die om ons arm geworden zijt * en de kruisiging en de dood ** in Uw lichaam hebt ondergaan. —

DE ACHTSTE CANTIEK (*het lied van de drie jongelingen; Dan.3. 57-88*)
(*canon uit het mineon en dan:*)

HET TRIODION

t.5 Tot U, de Schepper van het heelal ...

Doordat Gij, Christus, Uw handen had uitgestrekt aan het Kruis, hebt Gij de onmatigheid van de hand van de stamvader weggenomen; door de Kruisboom hebt Gij de vloek van de boom genezen; daarom bezingen wij U in alle eeuwen.

Voor U val ik neer, o Woord, Die onze verlossing verlangt; breng tot rust de woelige verlangens van mijn hart, want daarvoor hebt Gij vrijwillig het Kruis en het Lijden ondergaan.

Door mijn verlangen naar een losbandig en bevlekt leven, ben ik, verlorene, verduisterd; maar Gij, Woord, Die door Uw Lijden de glans van de zon verduisterd hebt, doe voor mij de straal van bekering oplichten.

Theotokion Maak een einde aan alle boosheid van mijn door veel lijden gekweld hart, Moeder van Christus God. Vernietig de scherpe wapens der demonen, die mijn arme ziel bestrijden.

ANDER TRIODION

t.1 Christus Die de zingende jongelingen ...

Wat kunnen wij, armzaligen, U aanbieden, Meester van het heelal, Die zozeer geleden hebt? Om ons hebt Gij immers het Kruis verduurd! Daarom bezingen wij de genadegave van Uw onmetelijke barmhartigheid.

Hoewel de wettelozen U, Christus, uit nijd aan het hout der vervloeking hadden gedood, konden zij geen afbreuk doen aan de kracht van Uw heerlijkheid. Want Gij zijt de Meester van het heelal, Die vrijwillig geleden hebt.

Zegenen wij de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, de Heer.

Ik eer de Drie Personen van de bovenwezenlijke Godheid, Die is vóór alle eeuwigheid: de Vader, de Zoon en de Heilige Geest; en ik verheerlijk hun van Nature ondeelbare Wezenheid in alle eeuwen.

Nu en altijd ...

De onbevleete Maagd, de Dochter van de God van het heelal, die hoger verheven is dan de hemelen, voortreffelijker dan de Cherubim, de eerste van alle Heiligen: haar willen wij bezingen en hoog verheffen in alle eeuwen.

Eer aan U, onze God, eer aan U.

Driewerf zalig Kruis van Christus, gij zijt het aan de hemel geschreven teken der overwinning, dat voor ons uit de aarde ontsproten is. Acht ons allen waardig om u te vereren, nu wij ons door het vasten hebben gereinigd.

Loven, zegenen en aanbidden wij de Heer ...

irmos t.1 _ Christus Die de zingende jongelingen in de vuur^oven heeft gered, * en Die de laaiende vlammen in dauw heeft veranderd: ** laat ons Hem als God bezingen en verheffen in al - le eeu - wen. _

we zingen het MAGNIFICAT met het: U, eerbiedwaardiger...

DE NEGENDE CANTIEK (*Lofzang van Zacharias*)

(*canon uit het mineon en dan:*)

NEGENDE ODE - HET TRIODION

irmos t.5 Verheug u, Jesaja ...

Was af de harde verstoktheid van mijn ziel, barmhartige Verlosser, en maak die, Algoede, tot een bron van heilige rouwmoedigheid. Want Gij hebt uit Uw zijde voor mij het leven doen vloeien, dat de stroom van mijn zonden teniet doet.

Ik heb mijzelf omlaag doen storten in de afgrond van mijn zonden: de hoogten der deugden heb ik verlaten. Doch trek mij tot U en red mij, Heer, Die op het Kruis gestegen zijt om het mensengeslacht tot U omhoog te trekken.

Heer, als Schepper zijt Gij Zelf de vreugde en de zoetheid van het heelal; maar Gij hebt gal gesmaakt om het geslacht van Adam, dat door genotzucht tot zonde vervallen was, weer te herstellen. Daarom, Christus, willen wij, die door Uw Lijden zijn verlost, U bezingen in eeuwigheid.

Theotokion Alheilige Meesteres, mijn hoop en toevlucht, genees de wonden van mijn ziel, en breng mijn gedachten tot rust; opdat ook ik vol vreugde de grote dingen die aan u geschied zijn, mag bezingen, altijd-maagdelijke Moeder Gods.

ANDER TRIODION

irmos t.1 Mozes zag u als het braambos ...

Christus, de wettelozen hebben U als een spotkoning met een purpuren mantel bekleed en U gekroond, terwijl zij U met een rietstok op het hoofd sloegen, U uit boosaardigheid kruisigden, en gal te drinken gaven. Maar wij, gelovigen, willen allen U met hymnen verheffen.

De zon verborg zijn licht bij het aanschouwen van Uw Lijden op het Kruis; en heel de schepping wankelde om de beledigingen die hun Meester werden aangedaan, zodat de rotsen scheurden. Daarom verheffen wij U, Christus Verlosser, met onze hymnen.

Eer . . . Licht, Leven en alles-scheppend is de drie-zonnige Eenheid, onze God en Heer; als één Licht schijnend in Drie Personen; tezamen opstralend in één Godheid. Deze verheffen wij, alle gelovigen.

Nu en altijd . . . De zanger David heeft u vooruitverkondigd als het Sion waarin Hij zou wonen, Die door alle hemelen niet omvat kan worden. Hij heeft uit uw vlees een zoenoffer-altaar opgebouwd voor de wereld. Daarom willen wij u, reine Moeder, in hymnen verheffen.

Eer aan U, onze God, eer aan U.

Uw verlossing-brengend Kruis is een licht voor de gelovigen. Acht ons, die voortsnellen door onthouding, Heer, waardig om dat Kruis te aanschouwen en te vereren tot onze heiliging, en het daardoor te verheerlijken.

irmos t. 1 _ Mozes zag u als het braambos dat niet verbrandde
in het vuur * en Jakob als de bezielde ladder * en als de poort
die naar de hemel leidt, * waardoor Christus onze God is gegaan;
** daarom willen wij u, reine Moeder met hymnen verheffen.

*photagogikon in de toon van de week ;
gelezen lofpsalmen en gelezen doxologie.*

APOSTICHEN *idiomelon, toon 6*

t.6 – De door de Vader geschonken rijk-dom heb ik ver-spild *
en in losbandigheid mijn bezit ten gron-dè ge-richt, * mee-ge-
sleept door de slechte gedachten van mijn zòn-dèn. * Ik vond
genot in de zoetheid der harts-tōch-tēn * en ben geworden als de
verstandloze die-rēn * door Uw verlossingbrengende geboden
te over-trē-dèn. * Maar Gij, Ch̄ris-tus Gód, * Dié Uzelf om mij
hebt laten krui-si-gēn, * ont-erf mij niet van Uw kind-schap, *
maar neem mij, bij mijn terugkeer aan als de Ver-lò-rēn Zoon
* en red mij uit mijn on-gè-luk. –

Heer, vervul ons 's morgens met Uw barmhartigheid; dan zullen wij juichen en ons verheugen. Geef dat wij ons mogen verheugen over al onze dagen; ook over de dagen dat Gij ons vernederd hebt, over de jaren waarin wij rampen zagen. Zie toch neer op Uw dienaren en op Uw werken, en leid hun kinderen.

en we herhalen: De door de Vader ...

Moge de luister van de Heer onze God over ons stralen. Maak voor ons recht het werk van onze handen; ja, maak recht het werk van onze handen.

martyrikon:

t.6 – Bij de gedachtenis van Uw M^àrtelaren, H^éer, * vi^ért heel de schep-p^ìng fe^ést * dé hemelen jubelen met de Èn-ge-l^èn, * dé aarde verblijdt zich met de mèn-s^èn. ✠ Om hun smeekbeden, ónt-f^érm U ò-v^èr óns. –

Eer ... Nu en ... *kruistheotokion*

t.6 – Toen de Alreine U zag h^àn-gen aan het Kru^ís, * ri^ép zij als Moeder w^è-n^ènd u^ít: * m^íjn Zo^òn en m^íjn G^òd, * m^íjn aller-li^èf-st^è K^índ, ✠ hoe verdraagt Gij dit al-l^ér-sm^á-d^è-lijkst Lij-^è-d^èn? –

IN HET ZESDE UUR

TROPAAR VAN DE PROFETIE

t.8 – Door Úw Wóord, God, hebt Gij alles met Uw krácht gè-schà-pèn, * en Gij hebt ons uit het niét-zijn tot het zìjn gebràcht; * lever ons niét út aan onze onge-ré-ch-tig-hè-dèn, ** zo bíd-dèn wij U, Heer, Die zòn-dér zòn-dèn zìjt. -

Eer ... Nu en ... *herhalen*

PROKIMEN

TOON 6

PS 57

Zo gij in waar- heid ge- rech- tig- heid spreekt, * oor-

deel dan recht- vaar- dig, men- sen- kin- de- ren.

Vanaf de moederschoot dwaalden de zondaars af, op een dwaalweg vanaf hun geboorte. Zij spraken leugen, hun woede lijkt op die van een slang.

LEZING UIT DE PROFETIE VAN JESAJA 13,2-13

Zo spreekt de Heer: hef een teken omhoog op de bergvlakte, verhef uw stemmen tegen hen, wees niet bang, spoor elkaar aan met geheven hand, open de poorten, o vorsten. Ik heb opdracht gegeven en Ik leid hen. Ze komen als reuzen om Mijn toorn te vervullen, ze verheugen zich, en beledigen tegelijkertijd. Rumor van veel volken, het

stemgeluid van vorsten en volken die zich verzameld hebben. De HEER Sabaoth heeft een krijgsmacht van oorlogsvolk bevel gegeven, om uit een ver land te komen, uit het einde van het hemelgewelf, de HEER en Zijn gewapenden, om de hele bewoonde wereld te vernietigen. Weeklaag, want de dag des HEREN is nabij, en de verwoesting zal van God komen. Daarom zullen alle handen slap worden en de ziel van ieder mens zal vrezen. De ouderen zullen schrikken en weeën zullen hen aangrijpen als een baredende vrouw en zij zullen tegen elkaar jammeren en ontsteld zijn en hun gezicht zal verkleuren als een vlam. Want zie, de dag des HEREN komt, onafwendbaar, met toorn en woede, om de bewoonde wereld tot woestenij te maken en de zondaars eruit te vernietigen. Want de sterren aan de hemel, en Orion en de sterrebeelden die de hemel sieren, zullen geen licht laten schijnen, en het zal donker worden wanneer de zon opkomt, en de maan zal haar licht niet laten schijnen. Ik zal rampen laten komen over de bewoonde wereld en over de goddelozen voor hun zonden, en Ik zal de hoogmoed van de wettelozen vernietigen en de hooghartigheid van de trotsen vernederen. Zij die overblijven zullen schaarser zijn dan gelouterd goud en een mens zal kostbaarder zijn dan een edelsteen van Ofir. Want de hemel zal toornig zijn en de aarde zal schudden op haar grondvesten door de toornige woede van de HEER Sabaoth op die dag dat Zijn toorn zal komen.

TWEDE PROKIMEN TOON 7

PS 58

Gij, God, zijt mijn Hel-per,

Uw barm-hartigheid gaat voor mij uit.

God, ontruk mij aan mijn vijanden,
bevrijd mij van hen die tegen mij opstaan.

VESPERS VAN VRIJDAGAVOND

ps.103; vredeslitanie; het 18e kathisma in drie stasen, waarbij steeds een litanie, waaronder de priester de H. Gaven naar de proskomidie-tafel overbrengt.

HEER IK ROEP ... we zingen 10 stichieren* : het idiomelon (2x) :

t.7 ♩ Zo-als de VÉR-lò-ren Zoòn * ben ik wĕg-gĕ-gaan van Uw ge-nà-dē, Heēr; * ěn nu ik de rĭjk-dóm vān Uw goedheid verkwist hĕb, * snel ik tot Ū, dē Barmhartige, en rōep tōt Ū: * mijn Gōd, ik hĕb ge-zōn-dĭgd: * ōnt-ferm Ū d' ver mij. ♩ 2x

dan de 4 martyrika van de toon , zie appendix.

en dan nog 4 stichieren uit het Mineon

Eer ... het necrosimon van de toon, zie appendix

Nu en ... theotokion (dogmatikon) van de toon

Intocht met wierook, indien er een evangelie-lezing volgt, dan ook met het Evangelie-boek. Vreugdevol Licht ..

PROKIMEN TOON 4

PS. 59

Schenk ons hulp in de nood, * want ij- del is het

heil der men- sen.

God, Gij hebt ons verstoten en verwoest; Gij waart vertoornd, maar hebt U over ons ontfermd. Gij hebt de aarde geschokt en doen beven: genees haar scheuren, want zij is geschokt.

* De bovenstaande volgorde van de stichieren geldt voor de Vespers met Liturgie van de Voorafgewijde Gaven. Indien er geen Liturgie is, dan wordt de Vespers als volgt gezongen: bij de Heer ik roep-verzen: 3 martyrika van de toon (appendix), en 3 van het mineon; Eer... necrosimon van de toon (app.); Nu en dogmatikon (app.). Bij de apostichen: 2 x het idiomelon, het 4e martyrikon (app.) en een theotokion van dezelfde toon.

LEZING UIT GENESIS 8,4-21

En de ark bleef in de zevende maand, op de zeventiende dag van de maand, vastzitten op het gebergte van Ararat. En gaandeweg werd het water minder, tot aan de tiende maand. In de tiende maand, op de eerste dag van de maand, werden de toppen van de bergen zichtbaar. En het gebeurde na verloop van veertig dagen dat Noach het venster van de ark, dat hij gemaakt had, opendeed. En hij liet een raaf los, om te zien of het water afgenomen was: en toen hij naar buiten ging, keerde hij niet terug totdat het water van de aarde was opgedroogd. Daarna stuurde hij een duif er achter aan om te zien of het water op de aardbodem afgenomen was. Maar de duif vond geen rustplaats voor de holte van haar voet; daarom keerde zij naar hem terug in de ark, want het water bedekte nog heel de aarde. Hij stak zijn hand uit, pakte haar en bracht haar bij zich in de ark. En hij wachtte nog eens zeven dagen; toen liet hij de duif weer los uit de ark. En de duif kwam naar hem toe tegen de avond; en zie, er was een afgebroken olijfblad in haar snavel; daaraan merkte Noach dat het water op de aarde afgenomen was. Toen wachtte hij nog eens zeven dagen. Hij liet de duif weer los, maar zij keerde niet meer naar hem terug. En het was in het zeshonderdeerste jaar van het leven van Noach, in de eerste maand, op de eerste dag van die maand, dat het water van boven de aarde weg was. Toen nam Noach het luik van de ark weg die hij gemaakt had en keek naar buiten, en hij zag dat het water van de aardbodem weg was. In de tweede maand, op de zeventwintigste dag van de maand, was de aarde droog geworden. Toen sprak de Heer God tot Noach, zeggend: Ga de ark uit, gij, uw vrouw, uw zonen en de vrouwen van uw zonen met u. Laat al de dieren die bij u zijn en alle vlees, van de vogels tot het vee en alle kruipende dieren, die over de aarde kruipen, met u naar buiten gaan, en gij zult u vermenigvuldigen en talrijk worden op de aarde. Toen ging Noach naar buiten, en zijn vrouw, en zijn zonen, en de vrouwen van zijn zonen met hem. Alle wilde dieren, en al het vee en alle vogels en alle kruipende dieren die over de aarde kruipen, overeenkomstig hun soorten, gingen de ark uit op de eerste dag van de derde maand. En Noach bouwde een altaar voor de HEER; en hij nam van al het reine vee en van alle reine vogels, en bracht brandoffers op dat altaar. En de HEER God rook die aangename geur.

TWEEDE PROKIMEN

TOON 6

PS. 60

God, ver- hoor mijn sme- king; * sla acht op

mijn ge- bed.

Van de uiterste grenzen van het land heb ik tot U geroepen toen mijn ziel benauwd was: Gij hebt mij te Petra verheven.

LICHTZEGEN

LEZING UIT DE SPREUKEN 10,31-11,12

De mond van de rechtvaardige loopt over van wijsheid, maar de tong van de onrechtvaardige wordt vernietigd.

De lippen van de rechtvaardige lopen over van wat aangenaam is, maar de mond van de goddelozen is afstotelijk.

Bedrieglijke weegschalen zijn voor de HEER een gruwel, maar een zuivere weegsteen is Hem welgevallig.

Waar overmoed komt, daar komt ook schande, maar de mond van de nederigen overweegt wijsheid.

De volmaaktheid van de oprechten leidt hen, maar de verkeerdheid van de trouwelozen verwoest henzelf.

Bezit baat niet op de dag van de toorn, maar rechtvaardigheid redt van de dood.

Een stervende rechtvaardige laat rouw achter,
maar het verlies van onrechtvaardigen brengt onmiddellijk vreugde.

De gerechtigheid maakt onberispelijke wegen recht,
maar goddeloosheid brengt ten val door ongerechtigheid.

De gerechtigheid van oprechte mannen zal hen redden,
maar de wetsovertreders worden gevangen in hun eigen verderf.

Als een rechtvaardige man sterft, vergaat zijn hoop niet,
maar de grootspraak van de goddelozen vergaat.

De rechtvaardige wordt uit een valstrik gered,
en in zijn plaats wordt de goddeloze overgeleverd.

In de mond van de goddeloze ligt een valstrik voor de burgers,
maar de opmerkzaamheid van de rechtvaardigen geeft voorspoed.

Een stad staat stevig door het goede van de rechtvaardigen,
en als de goddelozen vergaan, is er gejuich.

Door de zegen van de oprechten wordt een stad verheven,
maar door de mond van goddelozen worden haar fundamenteën weggeslagen.

Wie gebrek heeft aan verstand, bespot zijn medeburgers,
maar een verstandig man houdt zich stil.

*meteen de wierook-zang: Laat mijn gebed ... en de rest van de dienst
van de voorafgewijde Gaven.*

